

lệ thuộc vào Mĩ. Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, với ưu thế về kinh tế và quân sự, Mĩ tìm cách biến khu vực Mĩ Latinh thành “sân sau” của mình và xây dựng các chế độ độc tài thân Mĩ. Cũng vì thế, cuộc đấu tranh chống chế độ độc tài thân Mĩ bùng nổ và phát triển. Tiêu biểu là thắng lợi của cách mạng Cuba dưới sự lãnh đạo của Phidên Cátxtơrô.

Tháng 3 – 1952, với sự giúp đỡ của Mĩ, Batixta đã thiết lập chế độ độc tài quân sự ở Cuba. Chính quyền Batixta xoá bỏ Hiến pháp tiến bộ (ban hành năm 1940), cấm các đảng phái chính trị hoạt động, bắt giam và tàn sát nhiều người yêu nước. Trong bối cảnh đó, nhân dân Cuba đã đứng lên đấu tranh chống chế độ độc tài, mở đầu bằng cuộc tấn công vào trại lính Môncađa của 135 thanh niên yêu nước do Phidên Cátxtơrô chỉ huy (26 – 7 – 1953). Ngày 1 – 1 – 1959, chế độ độc tài Batixta sụp đổ, nước *Cộng hoà Cuba* ra đời do Phidên Cátxtơrô đứng đầu.

Phidên Cátxtơrô sinh ngày 13 – 8 – 1927, là Tiến sĩ Luật. Ông sớm tham gia hoạt động cách mạng chống chế độ độc tài. Sau cuộc tấn công trại lính Môncađa (26 – 7 – 1953) không thành, ông bị bắt giam. Ra tù, sang Mêhicô, Phidên tích cực chuẩn bị lực lượng. Đến cuối năm 1956, ông cùng 81 chiến sĩ về nước phát động nhân dân đấu tranh vũ trang lật đổ chế độ độc tài, thành lập nước Cộng hoà Cuba.

Hình 17. Phidên Cátxtơrô (năm 1959)

Nhằm ngăn chặn ảnh hưởng của cách mạng Cuba, tháng 8 – 1961, Mĩ đề xướng việc tổ chức *Liên minh vì tiến bộ* để lôi kéo các nước Mĩ Latinh. Nhưng từ các thập kỉ 60 – 70, phong trào đấu tranh chống Mĩ và chế độ độc tài thân Mĩ giành độc lập ở khu vực ngày càng phát triển và giành nhiều thắng lợi.

Năm 1964, phong trào đấu tranh của nhân dân Panama đòi thu hồi chủ quyền kênh đào diễn ra sôi nổi, buộc Mĩ phải từ bỏ quyền chiếm kênh đào và trả lại cho Panama vào năm 1999. Do phong trào đấu tranh mạnh mẽ, các quốc đảo ở vùng biển Caribê lần lượt giành được độc lập : Hamaica, Trinidat và Tôbagô (1962), Guyana, Bắcbadốt (1966). Đến năm 1983, ở vùng Caribê đã có 13 quốc gia độc lập.